

Mottaker
Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.: 2013/0590-4

Saksbehandler: Cathrine Evertsen
Saksansvarlig: Gjermund Nese

Dato: 18.11.2013

Høringsuttalelse - Høring om utkast til forskrift om avgifter for bruk av lufthavner drevet av Avinor AS - gjennomføring av direktiv 2009/12/EF om lufthavnavgifter

Konkurransetilsynet viser til Samferdselsdepartementets høringsbrev 16. august 2013 vedrørende utkastet til forskrift for bruk av lufthavner drevet av Avinor AS ("Avinor").

Det fremgår av høringsnotatet at forskriften gjelder gjennomføring av direktiv 2009/12/EF ("avgiftsdirektivet"), samt en større omlegging av selve avgiftssystemet. Konkurransetilsynet har tidligere etterlyst en gjennomgang av avgiftssystemet for lufthavner¹, og stiller seg dermed positiv til at en slik gjennomgang har blitt gjennomført. Det er imidlertid noe uklart for Konkurransetilsynet hvilke deler av høringsnotatet som knytter seg direkte til gjennomføringen av avgiftsdirektivet, og hvilke deler som følger av omleggingen av avgiftssystemet.

I det følgende vil Konkurransetilsynet gi noen generelle kommentarer til høringen.

Gjennomføringen av avgiftsdirektivet skal blant annet føre til økt transparens rundt hvilke tjenester lufthavnavgiftene skal finansiere, og kostnaden knyttet til disse tjenestene. I tillegg legges det opp til at Avinor og flyselskapene kan inngå avtaler om innholdet og kvaliteten på tjenestene som tilbys av Avinor. Videre er det foreslått at Luftfartstilsynet skal tildeles en ny rolle som uavhengig tilsynsmyndighet.

Konkurransetilsynet stiller seg positiv til de endringene som følger av avgiftsdirektivet, da økt synlighet rundt tjenestetilbudet og kostnader kan bidra til mer effektiv drift av lufthavntjenestene. Tilsynet stiller seg også positiv til at Luftfartstilsynet får rollen som uavhengig tilsynsmyndighet.

Det fremgår av høringen at forskriften blant annet har som formål å fremme effektiv og samfunnsøkonomisk drift av lufthavnene. Arbeidsgruppen som ble nedsatt for å vurdere hvilke prinsipper som skal legges til grunn for den fremtidige avgiftsstrukturen anbefalte blant

¹ Se blant annet Konkurransetilsynets hørings svar til Samferdselsdepartementet 3. oktober 2002, 2. august 2007, 31. august 2007 og 5. desember 2007

annet at avgiftsnivået bør baseres på langtidsmarginale kostnader. Dette er også i tråd med Konkurransetilsynets tidligere anbefalinger². Det fremstår for tilsynet som at man i det foreslåtte avgiftssystemet legger gjennomsnittskostnaden til grunn, noe som ikke er i tråd med samfunnsøkonomiske prinsipper. Det savnes dermed en klarere redegjørelse for hvordan hensynet til samfunnsøkonomisk effektivitet er ivaretatt.

Høringen gjelder kun for lufthavner som eies av Avinor, men det åpnes for at de største lufthavnene utenfor Avinor, Sandefjord lufthavn, Torp ("Torp") og Moss lufthavn, Rygge ("Rygge"), kan inkluderes i forskriften på sikt.

I dag fastsetter Torp sine avgifter i et eget takstregulativ³, mens avgiftene på Rygge er regulert i en forskrift⁴ med hjemmel i luftfartsloven og fastsatt av Samferdselsdepartementet. I høringsnotat av 26. juni 2007 om forskrift om avgifter for bruk av Rygge, uttalte Samferdselsdepartementet at det var nødvendig å sette nivået på avgiftene slik at Oslo lufthavn, Gardermoen sentrale rolle i finansieringen av flyplassnettverket ble sikret. Det ble også varslet at det av hensyn til flyplassnettverkets finansiering ville bli vurdert å gjenoppta takstreguleringen av Torp.

Samtidig skriver Samferdselsdepartementet i høringsnotatet av 16. august 2013 at både Torp og Rygge har anledning til å gi rabatter, og at dette trolig benyttes i størstedelen av trafikkvolumet på disse lufthavnene. Bruk av rabatter bidrar til å gjøre det lettere for lavprisselskapene å etablere seg på de aktuelle lufthavnene og dermed bidra til økt konkurranse mellom lufthavnene.

Disse uttalelsene tilkjenner vanskelighetene med å ivareta hensynet til virksom konkurranse mellom lufthavnene og samtidig opprettholde dagens finansieringsordninger for Avinors lufthavner.

Som Konkurransetilsynet tidligere har påpekt⁵, vil det være en avveining mellom hensynet til krysssubsidiering i Avinors nettverk og de positive samfunnsøkonomiske virkninger som konkurransen med de øvrige lufthavnene vil kunne gi. Konkurransetilsynet mener det er uheldig at denne problemstillingen ikke er tatt med i revurderingen av avgiftssystemet, og vil derfor oppfordre Samferdselsdepartementet om å ta opp denne problemstillingen i det videre arbeidet med avgiftsreguleringen.

Med hilsen

Gjermund Nese (e.f.)
avdelingsdirektør

² Jf. fotnote 1

³ Takstregulativ for Sandefjord lufthavn, Torp http://www.torp.no/Files/28B01Y-2013S_2013_Takstregulativ.pdf

⁴ Forskrift 27. november 2011 om avgifter på bruk av Moss lufthavn, Rygge
[http://lovdata.no/dokument/OV/forskrift/2007-11-27-1312?q=Forskrift om avgifter på bruk*](http://lovdata.no/dokument/OV/forskrift/2007-11-27-1312?q=Forskrift%20om%20avgifter%20p%C3%A5%20bruk*)

⁵ Jf. fotnote 1

Mottaker
Samferdselsdepartementet

Postadresse
Postboks 8010 Dep

Poststed
0030 OSLO
Norge

Kontakt/e-post
postmottak@sd.dep.no